

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 850 din 08.12.2021

Dosar nr.: 726/2021

Petiția nr.: 6617/03.09.2021

Petent:

Reclamat:

Obiect: posibil tratament discriminatoriu prin utilizarea unor apelative în cuprinsul unui reportaj video care lezează demnitatea personală

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate
primar în funcție U.A.T. comuna Vișoara județ Mureș

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 6617/05.10.2021 și 7502/05.10.2021, a solicitat acordul părților pentru soluționarea speței în lipsă, fiind citate părțile.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul, consilier local în funcție, consideră că este discriminat de către primarul în funcție, deoarece acesta, în cadrul unui reportaj video în care se prezentau realizările și lucrările întreprinse în localitate, în prezența unui reporter, a utilizat sintagme precum „vă duc eu pe strada lui piticu’ unde sunt țigani”, „ce zicea piticu’”, „să mergem pe strada lui piticu’”, „aici sunt țigani”, „să vedeți strada lui piticu’”, „aici sunt țigani”.

6. Petentul susține că se consideră discriminat, fiind o persoană cu o înălțime de 1.62 m, fiind lezat de apelativele pe care reclamatul le folosește la adresa sa, referitor la înălțimea sa și la apartenența etnică.

Susținerile reclamatului

7. Reclamatul, în punctul de vedere depus la dosar, precizează că petentul are calitatea de consilier local în Consiliul local al Comunei Vișoara și susține că, din filmarea efectuată de către reporterul de la Federația Românilor de Pretudineni, nu rezultă că ar fi adus acuze sau cuvinte denigratoare față de o etnie anume, referindu-

se strict la cuvântul romi.

8. Acesta mai precizează că mențiunea "piticu" e o apreciere cu privire la înălțimea, statura petentului fără a-l denigra, spus cu blândețe, nu cu răutate. Referirile cu privire la înălțimea unei persoane nu privesc un handicap. Acesta susține că, dacă era vorba de un handicap al persoanei, luat în derâdere, ar exista o discriminare evidentă, întrucât handicapul este nativ sau dobândit, înălțimea nu poate fi sinonimă cu handicapul unei persoane.

9. Reclamatul precizează că, din convorbirile purtate cu reporterul, nu rezultă că l-ar fi făcut țigan pe petent. Denumirea de rom nu este de natură a produce o discriminare, această etnie, bucurându-se de apreciere pentru muzica și lucrările pe care le execută (acoperișuri, burlane, de scurgere a apei, oale, etc). De altfel, prezentarea viza faptul că inclusiv etnia romă dispune de realizări la nivelul comunei UAT Vișoara, neexistând discriminare față de aceste persoane.

IV. Cadrul legal. Motivele de fapt și de drept

10. Constituția României

11. **articolul 16** (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

12. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată

13. **Art. 2 (1)** Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice

14. **Art. 15** Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

15. Colegiul director va analiza obiectul dosarului reprezentând o posibilă faptă de discriminare față de un consilier local, de către primarul în funcție care, în cuprinsul unui reportaj jurnalistic, a folosit apelative legate de etnia și de înălțimea acestuia.

16. În drept, sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este raportat la apartenența lor la unul

dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată.

17. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

✓ Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)

✓ Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*

✓ Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege.

18. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ca atare, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării.

19. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

20. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

21. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile

prevăzute de către art. 2, alin.1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

22. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamatul, primarul în funcție, i-a încălcat petentului un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis, respectiv cel al etniei sau al aspectului fizic.

23. Pe baza probelor depuse la dosar, Colegiul director constată faptul că reclamatul, primarul în funcție, în cadrul unui reportaj jurnalistic care urmărea realizările mandatului său, a utilizat sintagme legate de etnia petentului. Sintagmele utilizate („piticu’ ” și „țigan”) de reclamat în spațiul public (înregistrarea reprezentând un reportaj video destinat publicului larg), deși nu au fost accentuate de expresii jignitoare sau umilitoare, au lezat dreptul la demnitatea personală a petentului.

24. Din aceste considerente, Colegiul director constată că faptele sesizate reprezintă lezarea dreptului demnității petentului și constituie discriminare, conform prevederilor art. 2(1), și art. 15 ale O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

25. Totodată, Colegiul director dispune sancționarea părții reclamate cu avertisment potrivit art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 5 alin. 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, constatând că reclamatul se află la prima abatere și, întrucât părțile au o relație directă, o sancțiune contravențională aplicată reclamatului ar putea escalada animozitatea între părți.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate reprezintă discriminare conform art. 2(1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. Sancționarea reclamatului cu avertisment potrivit art. 5 alin. 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;

3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări din data de 08.12.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian (online) – Membru, GRAMA Horia (online) – Membru, HALLER István – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria (online)– Membru, OLTEANU Cătălina (online) – Membru, POPA Claudia Sorina (online)- Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Data redactării: 23.12.2021
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.